

Výročná správa 2016

Kontakt:

Greenpeace Slovensko, o.z.

Nám. SNP 35, P.O. Box 58

814 99 Bratislava

tel.: 02 / 55 42 42 55

e-mail: info@greenpeace.sk

www.greenpeace.sk

GREENPEACE

Výročná správa 2016

Obsah

- 2. Rok 2016 očami riaditeľky
- 3. Kampaň proti toxickému znečisteniu
- 6. Stop TTIP
- 8. Kampaň Jedlo pre život
- 11. Dobrovoľníci Greenpeace
- 13. Finančný report

4.

Kontaminácia vody, pôdy a vzduchu nebezpečnými chemickými látkami je dnes považovaná za jednu z najväznejších environmentálnych hrozieb.

9.

O problematike pesticídov sme diskutovali aj osobne s ministerkou pôdohospodárstva Gabrielou Matečnou.

10.

Na podporu šírenia ekologického spôsobu pestovania sme zorganizovali tri pracovné stretnutia, na ktorých si farmári mohli vymeniť skúsenosti a naučiť sa ekologickým postupom.

Organizácia Greenpeace

Greenpeace je nezávislá medzinárodná organizácia, aktívna vo vyše 40 krajinách sveta, ktorá nenásilnou formou odhaľuje ekologické problémy, pomenúva zodpovedných za ničenie prírody pravým menom a presadzuje zmeny smerujúce k trvalo udržateľnému životu na Zemi.

Ako medzinárodná organizácia sa Greenpeace zameriava hlavne na problémy celosvetového významu ohrozujúce životné prostredie a ľudské zdravie. V záujme chrániť životné prostredie využíva viaceré stratégie, niektoré verejné, iné v pozadí - vedecký výskum, politický lobbying, nenásilné priame akcie, publikácie a komunikáciu s verejnosťou, verejné výzvy... Greenpeace je organizácia nezávislá od vlády, politických strán, korporácií a iných hospodárskych skupín. Našu činnosť môžeme vykonávať jedine vďaka nezištnej podpore jednotlivcov.

GREENPEACE

Rok 2016 očami riaditeľky Greenpeace Slovensko

Ďakujeme, že ste s nami. Aj tento rok sme vďaka vám pokračovali v slovenských environmentálnych projektoch, no zapojili sme sa aj do dôležitých medzinárodných kampaní.

Kontaminácia vody, pôdy a vzduchu nebezpečnými chemickými látkami je dnes považovaná za jednu z najväčších environmentálnych hrozieb. Greenpeace sa problematike toxických látok venuje dlhodobo a tento rok sme si posvietili napríklad aj na chemikálie v oblečení.

Ako globálna organizácia sme povedali rázne nie medzinárodným obchodným dohodám TTIP a CETA a takýto odkaz sme aj vyvesili desiatky metrov ponad Dunaj počas rokovania ministrov hospodárstva Európskej únie.

Naša petícia Bezpesticidov.sk vysoko presiahla hranicu 30 tisíc podpisov a v septembri sme stihli o problematike pesticídov osobne diskutovať s ministerkou pôdohospodárstva. Rozhodli sme sa však nielen bojovať proti pesticídom, ale tiež ukázať, že to funguje aj bez nich. Dôkazom sú mnohí farmári, ktorí pestujú ekologickým spôsobom a o svoje skúsenosti sa rozhodli podeliť aj s ostatnými.

Bez vašej podpory a pomoci by všetka táto práca, nasadenie, aj kampane neboli možné. Preto pevne verím, že nám zachováte priazeň aj v ďalšom roku a budete aj naďalej podporovať aktivity Greenpeace na ochranu zdravia a životného prostredia.

Marta Kabinová
riaditeľka

GREENPEACE

3

Kampaň proti TOXICKÉMU ZNEČIŠTENÍU

Kampaň proti toxickému znečisteniu

Toxické látky, ktoré sa desaťročia uvoľňovali do životného prostredia z priemyslu a poľnohospodárstva, dnes priamo ohrozujú naše zdravie. Kontaminácia vody, pôdy a vzduchu nebezpečnými chemickými látkami je dnes považovaná za jednu z najväčších environmentálnych hrozieb. Greenpeace na problematike toxického znečistenia a starých environmentálnych záťaží systematicky pracoval najmä v rokoch 2003 až 2010. Aktuálne výzvy a environmentálne problémy na Slovensku i globálne nás však presvedčili venovať časť ľudských aj finančných kapacít tejto problematike a od začiatku roka 2016 na Slovensku opäť aktívne vedieme kampaň proti toxickému znečisteniu.

Detox Outdoor

Cieľom kampane je dosiahnuť, aby outdoorové spoločnosti vylúčili používanie PFC látok a ďalších nebezpečných chemických látok z ich výroby. V roku 2016 sme zverejnili výsledky testovania produktov najväčších výrobcov outdoorového oblečenia. Našli sme v nich nebezpečné a z prírody ťažko odbúrateľné chemické látky, ktoré v mnohých prípadoch ohrozujú zdravie a životné prostredie. Počas expedície sme tieto látky našli aj na najodľahlejších miestach našej planéty, vrátane našich Vysokých Tatier. Publikovali sme výsledky analýz vzduchu v obchodných prevádzkach outdoorových spoločností. Merania ukazujú, že koncentrácie prchavých PFC látok sú v týchto obchodoch až 60-násobne vyššie ako je priemerná koncentrácia v iných uzavretých miestnostiach a až 1000-krát vyššie ako vonku. Viac na detox-outdoor.sk

Detox My Fashion – Detox Catwalk

V rámci aktivity Detox Catwalk sme hodnotili spoločnosti, ktoré prijali tzv. Detox záväzok, ktorého cieľom je znižovanie množstva známych nebezpečných chemických látok vo výrobných procesoch. Už piaty rok diskutujeme s módnym priemyslom a vyvíjame nátlak aj na jeho dodávateľské reťazce. Aj tohtoročný rebríček Greenpeace ukázal, ktoré spoločnosti chcú proti fenoménu znečisťovania životného prostredia módnym priemyslom bojovať. Medzi najpokrokovejšie spoločnosti patrí Inditex (vlastní spoločnosť Zara), H&M a Benetton. Najhoršie, a teda ako móдне „Faux-pas“, skončili značky Victoria's Secret, Esprit, Nike alebo LiNing. V strede rebríčka skončilo ďalších dvanásť značiek ako napríklad adidas, Burberry, Levi's, Primark či Puma.

Skládka v Hlohovci

Tesne po zásahu zložiek Integrovaného záchranného systému a Policajného zboru SR na skládke odpadu Vlčie hory – Hlohovec sme ešte v novembri minulého roku odobrali vzorky vody a pôdy z jej bezprostredného okolia. Vo vzorkách sa potvrdil výskyt nebezpečných chemikálií – napríklad zakázaných látok PCB, ale aj herbicídov. Mnohé niekoľkonásobne prekročovali najvyššie predpokladané koncentrácie bez škodlivých účinkov pre ekosystém. V roku 2016 sme podali trestné oznámenie na neznámeho páchatel'a v súvislosti so skládkou odpadu Vlčie Hory – Hlohovec. Aj na základe našich analýz a podnetov sa začalo trestné stíhanie zo strany generálnej prokuratúry, ktoré je momentálne v procese. Generálna prokuratúra by teda mala preveriť, či nedošlo k nakladaniu s odpadmi v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom a teda k naplneniu citovanej skutkovej podstaty trestného činu „Neoprávnené nakladanie s odpadmi“.

Znečistenie na rieke Nitra

Spoločnosť Fortischem, a. s. Nováky dlhodobo vypúšťa odpadové vody s obsahom nebezpečných chemických látok. Rozhodli sme sa preto odobrať vzorky, ktoré následne odhalili široké spektrum prchavých organických látok. Skoro polovicu tvorili halogénové prchavé organické látky, ktoré sú jedovaté a mnohé z nich vyvolávajú rakovinové ochorenia. Najväčšie riziko predstavuje vinylchlorid, zistil sa tiež vysoký obsah benzénu, ktorý v jednej vzorke prekročil limitnú hodnotu skoro trojnásobne. Tiež sa potvrdilo výrazne nízke pH odpadových vôd. Rizikom zostáva aj ortuť, ktorá bola dlhé obdobie spájaná so znečisťovaním v Novákoch. Aj keď sme zistili, že jej vypúšťané množstvo v odpadových vodách nepresahuje hraničnú hodnotu, v rieke jej množstvo po vypustení narastá. Je pritom vysoko toxická a hromadí sa v organizmoch. Za súčasný stav rieky Nitra môže nielen spoločnosť, ktorá odpadové vody vypúšťa, ale aj štát, ktorý vykonáva kontroly a nastavuje pravidlá. Požiadali sme preto štátne kontrolné orgány o zmenu systému kontrol odpadových vôd, ktoré priemyselné prevádzky vypúšťajú do životného prostredia. Chceme, aby kontroly prebiehali neohlásene, pravidelne a aby analýzy odpadových vôd vykonávali kontrolné orgány.

6

STOP TTIP

STOP TTIP

Koncom septembra vyliezlo 10 aktivistov na známu reštauráciu UFO na bratislavskom Moste SNP a z výšky 85 metrov spustili transparent s nápisom “No TTIP”. Ministrom hospodárstva krajín Európskej únie počas ich stretnutia v Bratislave sme tak poslali jasný odkaz. Nechceme TTIP, nechceme CETA a politikov sme žiadali, aby odmietli obchodné zmluvy a pred biznisom uprednostnili ochranu ľudí a planéty. Takéto obchodné zmluvy môžu negatívne ovplyvniť kvalitu nášho života – napríklad dohoda TTIP môže spôsobiť, že Európu zaplavia nekvalitné potraviny s nižšími štandardmi kontroly pesticídov či rastových hormónov a môže ohroziť podnikanie malých a stredných farmárov.

Nespravodlivé obchodné dohody ako je TTIP (medzi EÚ a USA) a CETA (medzi EÚ a Kanadou) ochraňujú zahraničné investície nad všetko ostatné. Dávajú korporáciám exkluzívne práva, aby spochybňovali environmentálne, zdravotné a pracovné štandardy pomocou špeciálnych telies, ktoré obchádzajú systémy národných súdov. Dohody znižujú úroveň demokracie a ochranu verejnosti.

8

Kampaň

JEDLO PRE ŽIVOT

Industriálne poľnohospodárstvo je neudržateľné. Monokultúry, genetická jednotnosť a rozšírené používanie agrochemikálií prispieva k znečisťovaniu pôdy a vody, strate biodiverzity aj klimatickým zmenám. Rozhodli sme sa preto podporovať poľnohospodársku produkciu, ktorá je v súlade s prírodou a presadzovať zníženie závislosti od pesticídov a syntetických hnojív.

Včely by jedy zakázali, ale nevedia to povedať. My áno.

Petíciou bezpesticidov.sk, ktorú zatiaľ podporilo viac ako 30 tisíc ľudí, chceme naštartovať verejnú debatu o pesticídoch a ich dôsledkoch pre životné prostredie, včely a ľudské zdravie. Zároveň chceme dosiahnuť, aby Slovensko podporilo predĺženie obmedzenia troch najškodlivejších pesticídov, o ktorom sa bude hlasovať na európskej úrovni v roku 2017. Nechceme patriť ku krajinám, ktoré pesticídy podceňujú a sú od nich stále viac závislé.

S ministerkou pôdohospodárstva Gabrielou Matečnou sme sa najskôr stretli na Agrokomplexe.

Podľa agronóma a ekofarmára Dušana Janovička (na fotografii sediaci vpravo) je možné fungovať aj bez pesticídov alebo s ich obmedzenými množstvami: „Treba zvoliť správny výber plodín, dodržiavať oševný postup a správnu agrotechniku. K pestovaniu plodín treba pristupovať s cieľom dlhodobého zúrodňovania pôdy. To znamená, že čo pôde zoberiem, jej musím i vrátiť. Krajina okolo sa potom zaplní flórou a faunou, ktorú konvenčné poľnohospodárstvo vytláča.“

Neskôr sme s ministerkou diskutovali o problematike pesticídov aj osobne.

Farmári farmárom

Na podporu šírenia ekologického spôsobu pestovania sme zorganizovali tri pracovné stretnutia, na ktorých si farmári mohli vymeniť skúsenosti a naučiť sa ekologickým postupom.

Prvé pracovné stretnutie bolo zamerané na ekologické vinohradníctvo a uskutočnilo sa vo vinohradoch vo Veľkom Krtíši. Na druhom stretnutí sa mali farmári a záhradkári možnosť naučiť o postupoch ekologického pestovania zeleniny od farmárky z Dlhej nad Váhom. Tretie stretnutie sa uskutočnilo v sade v Novej Bošáci a bolo zamerané na staré ovocné odrody a ekologické ovocné sady.

Projekt Farmári farmárom presadzuje prístup k poľnohospodárskemu vzdelávaniu, ktorý vychádza z hlbokého rešpektu k znalostiam farmárov a je založený na presvedčení, že farmári sú cez experimentovanie a inováciu schopní kolektívne nachádzať riešenia na základné problémy, ktoré ovplyvňujú poľnohospodársku produkciu.

Na základe tohto prístupu sú to práve farmári, ktorí majú praktické skúsenosti v danej oblasti a nie technickí experti. Projekt umožňuje farmárom byť aktívnymi aktérmi vo vzdelávacom procese, povzbudzuje kreativitu a inováciu u farmárov. Tento proces horizontálneho učenia sa je o zmene využívaných technológií, ale taktiež o zmene myslenia a o budovaní vzťahov medzi farmármi.

11

Dobrovolníci **GREENPEACE**

Dobrovoľníci Greenpeace

Neoddeliteľnou súčasťou našej práce sú aj dobrovoľníci. Patrí Vám veľká vďaka za nezištnú pomoc a ochotu. Práve vďaka vám bol aj tento rok obzvlášť bohatý na zaujímavé podujatia. Absolvovali sme spolu množstvo tréningov, stretnutí, prednášok či dokonca detský tábor malých ekológov u nás v kancelárii.

Počas leta ste nás mohli stretnúť na festivaloch, infostánkoch či v uliach vášho mesta počas zbierania podpisov k petícii Bezpesticidov.sk. Dobrovoľníctvo v Greenpeace nekončí hranicami Slovenska, a preto slovenskí aktivisti pomáhali našim kolegom aj v Rakúsku, Chorvátsku, Česku, Švajčiarsku, či Rumunsku, kde sa zúčastnili na mapovaní jedného z posledných pôvodných lesov v Európe.

Šikovní ľudia z celého Slovenska nám pomáhajú aj na diaľku a tak ste možno aj vy čítali článok alebo slovenský preklad zahraničného blog, pod ktorý sa podpísal náš dobrovoľník či dobrovoľníčka. Malovali sme spolu bannery, prechádzali sme sa v biosadoch slovenských farmárov a vytvárali sme si nové priateľstvá.

Priame akcie

Nepredávajúte Európu! Tak znel odkaz, ktorý sme vyslali počas neformálneho zasadnutia lídrom členských krajín EÚ v Bratislave. Dvadsať deväť aktivistov zo Slovenska, Česka, Chorvátska, Maďarska, Slovinska a Poľska rozprestrela pri Dunaji 6x4 metrový transparent s nápisom „Don't trade away Europe (Nepredávajúte Európu)“. Dobrovoľníci v tričkách s písmenami zároveň vytvorili slová „solidarita“ a „mier“.

Finančný report a kontrola financií

Greenpeace Slovensko je spolu s ďalšími siedmimi národnými kancelármi súčasťou Greenpeace stredná a východná Európa. Spoločne pracujeme na regionálnych projektoch a ekologických témach, ktoré sa častokrát netýkajú iba našej krajiny. Naše kapacity preto prioritne venujeme riešeniu medzinárodných a globálnych environmentálnych hrozieb. Ved' problémy životného prostredia nepoznajú geografické hranice štátov. Či už je kontaminovaná rieka, ovzdušie alebo pôda, znečistenie sa pred hranicami nezastaví.

Analýza príjmov v roku 2016

Príjmy Greenpeace Slovensko v roku 2016 v tis. €	
Príspevok z Greenpeace stredná a východná Európa	346
Podporovateľské príspevky od fyzických osôb	24
Príjem z 2 % z daní	12
Celkové príjmy	382

Analýza výdavkov v roku 2016

Výdavky Greenpeace Slovensko v roku 2016 v tis. €	
Priame náklady na kampane	76
Média (foto, video, online) a komunikácia s verejnosťou	69
Fundraising a komunikácia s podporovateľmi	25
Logistika, koordinácia dobrovoľníkov a organizácia verejných podujatí	133
Administratívne zabezpečenie kampaní, materiál a ostatné náklady	79
Celkové výdavky	382

Kontrola financií

Jednou zo zásad Greenpeace je aj každoročná kontrola narábania s financiami niektorou z nezávislých audítorských spoločností. Audit účtovnej závierky organizácie Greenpeace Slovensko k 31.12.2016 uskutočnila audítorská spoločnosť IB Grant Thornton Audit, s.r.o., ktorá dospela k nasledujúcemu stanovisku:

„Podľa nášho stanoviska účtovná závierka poskytuje vo všetkých významných súvislostiach pravdivý a verný obraz finančnej situácie občianskeho združenia Greenpeace Slovensko k 31. decembru 2016 a výsledku jeho hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu v súlade so zákonom o účtovníctve.“